

VeDem Just

Asociația Voci pentru Democrație și Justiție

Proiectul L E J E R – LEgea și Justiția Explicate tuturoR

Fișa 2:

Agresiuni **PROFESOR** contra **ELEV**

Cuprins:

- I. Reguli generale;
- II. Profesorul-agresor;
- III. Profesorul-martor.

Asociația VeDem Just răspunde unei situații întâlnite în școlile noastre: un elev este agresat de un cadru didactic sau de altcineva din rândul personalului școlii. Situația ajunge la cunoștința directorului, altui cadru didactic sau oricărei alte persoane salariate a școlii respective. Ce responsabilități are cel care află de acel abuz? Ce se întâmplă cu agresorul? Am analizat actele normative incidente și iată concluziile noastre:

**KNOW THE
RULES!**

I. REGULI GENERALE: Demnitatea omului este o valoare supremă (art. 1 alin. (3) din Constituție). Ca urmare, dreptul la integritate fizică și psihică ale persoanei sunt garantate (art. 22 alin. (1) din Constituție), iar viața intimă trebuie respectată de orice autoritate (art. 26 alin. (1) din Constituție).

Copilul are dreptul de a fi protejat împotriva abuzului și violenței (art. 89 alin. (1) din Legea nr. 272/2004). Este motivul pentru care legea prevede că în școli este interzis orice acte de violență (art. 95 din Legea nr. 272/2004). De aceea, inclusiv profesorilor li se interzic agresiunile verbale, fizice și tratamentele umilitoare asupra elevilor (art. 5 lit. a) pct. II din Codul-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar din 2018 aprobat prin Ordinul MEN nr. 4831/2018), precum și producerea și distribuirea de materiale pornografice cu majori sau minori, elevi sau nu, în timpul activităților sale școlare și extrașcolare (art. 9 lit. b) din Codul-cadru de etică).

II. PROFESORUL-AGRESOR: Profesorul care nu respectă regulile expuse mai sus va suporta două feluri de consecințe:

a. consecințe penale:

- dacă jignește, amenință sau lovește un elev în timpul orei sau al pauzelor, profesorul comite infracțiunea de **purtare abuzivă**. Astfel, pentru jigniri la adresa elevului, profesorul riscă închisoare de la o lună la 6 luni sau amendă penală (art. 296 alin. (1) C.pen); pentru amenințări riscă închisoare de la 4 luni la un an și 4 luni sau amendă penală, pentru loviri fără leziuni riscă închisoare de la 4 luni la 2 ani și 8 luni sau amendă penală (art. 296 alin. (2) C.pen);

- dacă întreține relații intime cu un elev fără consimțământul acestuia, profesorul comite infracțiunea de **viol** în formă agravată și riscă închisoare de la 5 ani la 12 ani (*art. 218 alin. (3) lit. a) C.pen*);
- dacă întreține relații intime având consimțământul elevului, profesorul comite infracțiunea de **act sexual cu un minor**, astfel că: dacă elevul are vârsta sub 15 ani, atunci profesorul riscă închisoare între 3 și 10 ani (*art. 220 alin. (4) lit. b) C.pen*); dacă elevul are vârsta cuprinsă între 15-18 ani, atunci profesorul riscă închisoare între 2-7 ani (*art. 220 alin. (3) lit. b) C. pen*);
- dacă comite alte tipuri de acte de natură sexuală cu un elev sub 13 ani, profesorul comite infracțiunea de **corupere sexuală a minorilor** și riscă închisoare între 2-7 ani (*art. 221 alin. (2) lit. b) C.pen*); la fel, dacă comite acte sexuale de față cu elevul sub 13 ani, riscă închisoare 6 luni - 2 ani sau amendă penală (*art. 221 alin. (3) C.pen*); iar dacă îi dă minorului filme sau fotografii pornografice riscă închisoare de la 3 luni la un an sau amendă penală (*art. 221 alin. (4) C.pen*);
- dacă invită sau trimite prin mail, messenger sau sms o invitație unui minor sub 13 ani să se întâlnească pentru a întreține sau viziona filme sau poze relevând relații intime, profesorul comite infracțiunea de racolarea minorilor în scopuri sexuale și riscă închisoare o lună - un an sau amendă penală (*art. 222 C.pen*);
- dacă profesorul fotografiază sau filmează cu telefonul mobil un elev minor în ipostaze sexuale sau dacă trimite altor persoane, prin internet sau rețele de socializare, fotografii sau un filmuleț cu respectivul elev, profesorul comite infracțiunea de pornografie infantilă și riscă închisoare de la 2 ani și 8 luni până la 9 ani și 4 luni (*art. 374 alin. (3¹) lit. b) C.pen*).

Pentru toate aceste infracțiuni cercetarea penală se face de către polițiști sau procurori indiferent pe ce cale află de comiterea faptelor. Sancțiunea se dă de către judecător. Ea se poate contesta cu apel.

b. consecințe disciplinare:

Pentru că încalcă interdicția de a agresa sau umili un elev sau de a produce sau folosi materiale pornografice în timpul activităților sale, fapta profesorului este nu doar infracțiune, ci și abatere disciplinară (*art. 14 din Codul-cadru de etică*).

Pentru aceasta, orice persoană poate sesiza școala cu privire la săvârșirea faptei de către profesor. Sesizarea se face în scris și se înregistrează la secretariat/registratura școlii (*art. 280 alin. (3) din Legea nr. 1/2011*). Mai întâi se face o *cercetare prealabilă* și pe baza acesteia consiliul de administrație va decide dacă începe cercetarea disciplinară propriu-zisă (*art. 280 alin. (3¹) din Legea nr. 1/2011, introdus prin Legea nr. 260/2019*). În caz afirmativ, Consiliul de administrație va numi o comisie de cercetare (*art. 280 alin. (5)-(7) din Legea nr. 1/2011*).

După aceste cercetări, dacă este vinovat, profesorului i se va aplica de către Consiliul de Administrație al școlii (*art. 93 din Legea nr. 1/2011*) o sancțiune disciplinară (*art. 280 alin. (2) din Legea nr. 1/2011*). Decizia consiliului poate fi contestată la Colegiul de Disciplină de pe lângă Inspectoratul Școlar (*art. 280 alin. (8) din Legea nr. 1/2011*). Mai departe, decizia colegiului poate fi contestată la Tribunal.

III. PROFESORUL- MARTOR: Profesorul care află că un elev este abuzat sau neglijat acasă, la școală sau în orice alt mediu se numește *martor*. Martorul poate fi ocular sau din auzite. Profesorul martor are două obligații legale, riscând la rândul său să fie sancționat dacă nu le îndeplinește:

- indiferent cine este abuzatorul elevului, profesorul martor este obligat **să sesizeze de urgență DGASPC** (*art. 89 alin. (3) și art. 96 alin. (1) din Legea nr. 272/2004*), în scris sau chiar la telefonul copilului pus la dispoziție de DGASPC (*art. 96 alin. (2) din Legea nr. 272/2004*). În județul Cluj, „telefonul copilului” este nr. 0264.983. Dacă nu o face, încalcă obligația expresă de a sesiza abuzul sau neglijența asupra elevilor (*art. 5 lit. a) pct. III din Codul-cadru de etică*). Pentru aceasta poate fi sancționat disciplinar de către Consiliul de Administrație al școlii (*art. 93 și art. 280 din Legea nr. 1/2011*). Sancțiunea poate fi contestată la Colegiul de Disciplină de la Inspectorat, apoi la Tribunal;

- în același timp, dacă abuzatorul elevului este chiar un profesor atunci profesorul-martor este obligat **să sesizeze de îndată Poliția sau Parchetul**. Dacă nu procedează astfel el se face vinovat

de comiterea infracțiunii de omisiunea sesizării și riscă sancțiunea cu închisoarea 3 luni - 3 ani sau amenda penală (*art. 267 C.pen*). Investigațiile penale se fac de către polițiști sau procurori indiferent pe ce cale află de o astfel de faptă comisă de profesorul- martor. Sancțiunea se dă de către judecător. Ea se poate contesta cu apel.

Note:

- *Constituție* - Constituția României;
- *Legea nr.272/2004* - Legea privind protecția și promovarea drepturilor copilului;
- *Legea nr. 1/2011* - Legea educației;
- *Codul-cadru de etică* - Codul-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar, aprobat prin Ordinul ministrului educației nr. 4831/2018;
- *C.pen.* - Codul Penal;
- *DGASPC* - Direcția generală de asistență socială și protecție a copilului;
- *Legislația actualizată* poate fi accesată în mod gratuit pe site-ul <http://legislatie.just.ro>.

**Întocmit de judecător dr. Cristi Danileț
pe baza legislației în vigoare la data de 1 febr. 2020**

*

LEJER – LEgea și Justiția Explicate tuturoR – este un proiect lansat în anul 2019 de asociația Voci pentru Democrație și Justiție (VeDemJust). El constă în prezentarea sub forma unor fișe publicate periodic a unor noțiuni elementare privind legislația și sistemul juridic. Proiectul LEJER este parte a programului național EDUIURIS – educație juridică nonformală în școli și licee – dezvoltat de asociația VeDemJust începând cu anul 2016. Detalii și materiale resurse gratuite la www.educatiejuridica.ro.